

Duvan

De Utvecklingsstördas Väl på Åland r.f. augusti 2011

**Årets sporthändelse
IFK Mariehamn - DUV
Måndagen den 5.9 kl. 19.00
på WHA**

www.duv.ax

- Duvan -

- De Utvecklingsstördas Väl på Åland r.f. medlemstidning

Utgivare:

De Utvecklingsstördas Väl på Åland r.f.
Skarpansvägen 30
AX-22100 Mariehamn

Telefon: 018-52 73 71
Fax: 018-52 73 79

Hemsida: www.duv.aland.ax
E-post:
fornamn.efternamn@handicampen.ax

Layout: Susan Enberg

Tryckeri: Mariehamns Kontorsmaskiner
Upplaga: 300 exemplar

Innehåll

Verksamhetsledaren har ordet.....	1-2
Juridiskt ombud.....	2
Föreläsning.....	3
Fotbollsmatch.....	5
Föräldragrupper.....	6-7
DUV på facebook.....	7
FDUV telefonrådgivning.....	7
FDUV kongress.....	8-10
Pröva på kväll för alla.....	11
Syskonläger.....	12
Fritidsverksamhet.....	13

Hej på er **ALLA DUVOR!**

Hoppas ni alla haft en riktigt skön sommar. Jag har varit på min stuga och njutit av sol, vatten och många bra böcker.

Nu har vi hösten här och föreningens alla aktiviteter är snart i full gång.

På sidan tretton kan du se dag och tid för våra veckoaktiviteter.

Den 5 september har vi årets "sporthändelse" då kommer DUV:s fotbollslag att spela match mot IFK-Mariehamn, mer om matchen kan du läsa på sidan två.

Våra stödgrupper ledda av föreningens föräldrastödjare har datum fastslagna för sina träffar. Du som deltagit i träffarna tidigare passa på att ta med dig nya vänner och anhöriga. **TILLSAMMANS BLIR VI STARKA.**

Förbundet De Utvecklingsstördas Väl r.f. håller den 15 - 16 oktober förbundskongress och studiedagar. Där kommer bl.a. att väljas ny styrelse för såväl FDUV som Steg för Steg för de kommande tre åren. På sidorna 8 - 10 har du kongressprogrammet som är fyllt med intressanta föreläsningar och aktiviteter.

Nu kom jag automatiskt in på ämnet val. Som ni säkert alla redan vet så har vi kommunal och lagtingsval på Åland i höst.

Den 16 oktober 2011 är det allmänna val på Åland. Då väljs i lagtings valet 30 medlemmar till Ålands lagting. Lagtinget väljs för fyra år.

Dessutom väljs i kommunalvalet så många medlemmar till kommunfullmäktige i varje kommun som kommunen har bestämt, dock minst nio medlemmar till varje kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige väljs också för fyra år. Vallokalerna håller öppet söndagen den 16 oktober mellan kl. 9 - 20.

Det är många partier och kandidater som önskar just din röst.

Information om kandidaterna sprids via tidningar, valdebatter, internet m.m.

För oss i föreningen kan det vara viktigt att få svar på vad partierna och personen har för åsikter och visioner om t.ex. följande frågeställningar:

- Arbetar ert parti för att personer med utvecklingsstörning skall ha samma rätt till kommunens sociala service som alla andra kommuninnevånare?

- Anser ni att personer med utvecklingsstörning som är gravt handikappade har samma rätt till service enligt lagen om stöd och service på grund av handikapp?

- Anser ni att personer med utvecklingsstörning har rätt till färdtjänst och personlig assistans?

- En rullstolsburen person har rätt till personlig assistans men är du rullstolsburen och utvecklingsstörd med avsaknad av tal har du i många åländska kommuner inte rätt till personlig assistans. Vad anser partiet och vad tänker ni göra för att inte diskriminera våra medlemmar? Om inte vem skall då ge det mänskliga stödet till oss?

- Hur skall den kommunala servicen bli rättvis i alla våra 16 kommuner?

- Vad gör ert parti för att utveckla omsorgen för personer med utvecklingsstörning inom Ålands Omsorgsförbund k.f.? Hur ser ni på byggandet av bostäder och utvecklande av boendeservicen? Arbete och sysselsättning?

Kanske dessa frågeställningar kan vara till hjälp för att du skall hitta rätt när du gör ditt val.

Föreningen kommer att vara aktiv under höstens valprogram!

Hoppas ni får en riktigt fin höst och att vi ses på någon av våra aktiviteter!

SOL-iga hösthälsningar

Susan

Juridiskt ombud i Svenskfinland när du på deras telefontider

tisdagar kl. 13.15 -15.45 telefon: 09 43 42 36 32

torsdagar kl. 9.15 -11.45 telefon: 09 43 42 36 26

Du kan också kontakta oss per e-post: radgivning@juridisktombud.fi

Du kan läsa mer om juridiskt ombud på deras hemsida: www.juridisktombud.fi

Du kan kontakta konsultationen om:

- Du är svenskspråkig.
- Du önskar få konsultation eller information om funktionshindrades rättigheter.
- Du själv är funktionshindrad, närstående till en funktionshindrad, organisationsanställd, socialarbetare, företrädare en handikappförening eller i övrigt arbetar med handikappfrågor.

Principer för konsultationen

- Konsultationen är kostnadsfri.
- Det juridiska ombudet informerar och ger råd, varefter du själv beslutar hur du gör. Verksamheten Juridiskt ombud tar inte ansvar för enskilda fall eller för utgången av ett ärende om konsultationen kontaktats.
- Det juridiska ombudet företräder inte enskilda funktionshindrade vid en eventuell rättslig process. Det juridiska ombudet skriver inte heller besvär för enskilda funktionshindrade.

Inbjudan till föreläsning/diskussion

- Tonår och pubertet - för personer med utvecklingsstörning

Tid: 4 oktober kl. 18 - 21

Plats: HandiCampen, Skarpansvägen 30

Anmälan senast den 28 september 2011 till ÅOF:s
Stina Reinlund-Bergman tel. 0457-5957626 eller via
e-post: stina.reinlund-bergman@aof.ax
Observera att det finns begränsat antal platser.

Målgrupp: föräldrar till barn och ungdomar med
utvecklingsstörning, lärare och personal.

Föreläsare: Anita Norrdahl, psykolog och sexualrådgivare och
Susanna Öhman, läkare båda verksamma inom Kårkulla
Samkommun.

Alla människor, oavsett kön, ålder och intellektuell förmåga, upplever känslor av förälskelse, passion och åtrå. Det är en mycket viktig kunskap att ha med sig, att känslor inte är annorlunda hos personer med funktionshinder. Men personens ålder och begåvningsmässiga nivå påverkar vilka uttryck förälskelsen tar. Det gäller även sexualiteten som en del av förälskelsen men också en drift i sig. Vidare kommer Anita Norrdahl och Susanna Öhman att berätta om vad puberteten innebär vad vi kan förvänta oss av den, hur vi pratar om sex och sexualitet med tonåringarna och om hur utvecklingsstörningen påverkar puberteten.

Du/Ni som har frågor som ni önskar få svar på skicka dina frågor per

e-post till: susanna.ohman@karkulla.fi eller anita.norrdahl@karkulla.fi

Du/ni kan också skicka brev: Anita Norrdahl eller Susanna Öhman,
Resurscentret, Kårkullavägen 142, 21610 Kirjala.

Skicka frågor senast den 21.9.

IFK Mariehamn - DUV r.f.

**Måndagen den 5 september kl. 19
Wiklöf Holding Arena**

Äntligen är det dags för årets sporthändelse.
En fotbollsmatch du bara inte kan missa...
GLÄDJE och **VILJA** som inte går att
beskriva med ord - måste ses :-),
kaffeservering

Välkomna!

Arrangörer IFK Mariehamn och De Utvecklingsstördas Väl på Åland r.f.

- Föräldrastöd i praktiken -

Våra föräldrastödare finns för att stödja andra föräldrar till barn eller vuxna med en funktionsnedsättning. Stödjarna är utbildade och har fått handledning från FDUV. De är inte professionella, utan experter tack vare sina egna erfarenheter som föräldrar till barn med en funktionsnedsättning. De finns till för att lyssna och diskutera, ge stöd och information om olika serviceformer. Även ni som är syskon eller mor-farföräldrar tveka inte att ta kontakt om det är något ni funderar över.

- Mia Grönlund tel. 14163, GSM 0457 313 5562.
- Viveka Lindström tel. 19753
- Kristina Hansen tel. 19554
- Marika Sund tel. 14652

Anhörigutbildning: Epilepsi hos barn och ungdomar - läkarens och anhörigas perspektiv
Datum: 27 oktober kl. 9.00 - 16.00
Målgrupp: Föräldrar/närstående till barn och ungdomar med epilepsi
Plats: Centralt i Stockholm, mer info längre fram

Temadag om epilepsi för föräldrar och andra nära anhöriga. Medverkar gör Maria Dahlin, barnneurolog och överläkare samt epilepsisköterska Annika Larsson, båda från Astrid Lindgrens barnsjukhus. De föreläser om medicinska aspekter på epilepsi och diskuterar kring livsstilsfrågor vid epilepsi. Medverkar gör också Kerstin Bergenfjord, beteendevetare, samtalsterapeut och förälder till en 20-årig dotter med svårbehandlad epilepsi. Kerstin delar med sig av sina erfarenheter från dotters uppväxtår. Hon talar bland annat om vägen från chock till acceptans, om kraftfältet kring funktionsnedsättningen och om vikten av att fråga och i kontakt med vård och skola. Gruppen utbyter erfarenheter och tankar.

Anmälan senast den 25 september via www.habilitering.nu eller tel.08-123 350 22, Pris: 100SEK (lunch och kaffe ingår).

TITTUT/Mini-DUV

riktar sig till familjer med barn 0-7 år

Tittut på Åland är en föräldra-barn-grupp för barn med olika funktionshinder och deras familjer som startade hösten 2008. Målgruppen är barn med olika syndrom, neurologiska handikapp, enbart fysiska handikapp, barn med olika kroniska sjukdomar och barn som av någon annan orsak har särskilda behov i sin vardag. Vår förebild är Tittut-verksamheten inom habiliteringen i Stockholm och deras föräldra-barn-grupper. Vi sjunger sånger med teckenstöd och leker med barnen, fikar och pratar med varandra. Här finns möjlighet att träffa andra föräldrar och barn i liknande situation. Ibland har vi inbjudna föreläsare som talar om ett för vår målgrupp aktuellt ämne, vi har också gjort studiebesök på bl.a. ett sensotek. Vi har månadsträffar på S:t Mårtensgården (ingång via nedre plan) i Mariehamn, första måndagen i månaden mellan kl. 18.00-20.00. Ingen förhandsanmälan behövs, det är bara att komma dit!

Datum för höstens träffar: 5 september, 3 oktober, 7 november och 5 december.

Varmt välkomna önskar Mia & Siv!

Ledare för Tittut: Siv Hallbäck, 0457-5243733 / e-post: siv.hallback@hotmail.com

Kontaktförälder: Mia Grönlund, 0457-3135562 / e-post: mia.gronlund@aland.net

Föräldragrupp för dig som har barn i skolålder

**Måndagen den 26 september kl. 18.30 - 20.00,
på DUV:s kansli, Skarpansv. 30**

Vid höstens första träff kommer vi att informera om föreningens fritids- och lägerverksamhet och om intresse finns besöka våra två fritidsgårdar Uncan och MUG.

Kontaktperson för föräldragruppen är Viveka Lindström tel. 19753. Anmäl dig till Viveka eller till DUV-kansliet på tel. 527 371 så vi vet hur mycket fika vi skall fixa.

Alla Varmt Välkomna!

Seniorträff för er med äldre barn

Onsdagen den 19 oktober kl. 13.00
på DUV:s kansli, Skarpansvägen 30

Till träffen kommer vi att bjuda in personal från Ålands
Omsorgsförbund som berättar om det nya äldre
boendet i Hammarland.

Kontaktperson för gruppen är föräldrastödjare
Bojan Hansen tel. 19554. Vi önskar anmälan om
ditt/ert deltagande till kansliet senast måndagen den
17 oktober på tel. 527 371.

Hjärtligt välkomna!

FACEBOOK

Information till ALLA er som använder internet och
facebook. Nu har "vi" DUV en egen facebook sida. För att
hitta till oss går du in på vår hemsida: www.duv.ax
så hittar du länken till facebook på startsidan. DUV på
facebook är endast tillgänglig för våra medlemmar. Här
informerar vi om olika aktiviteter och andra spännande
händelser. Det finns också möjlighet till diskussionsgrupper
m.m.

Vi skrivs och hörs!

Förbundet De Utvecklingsstördas Vål r.f.s

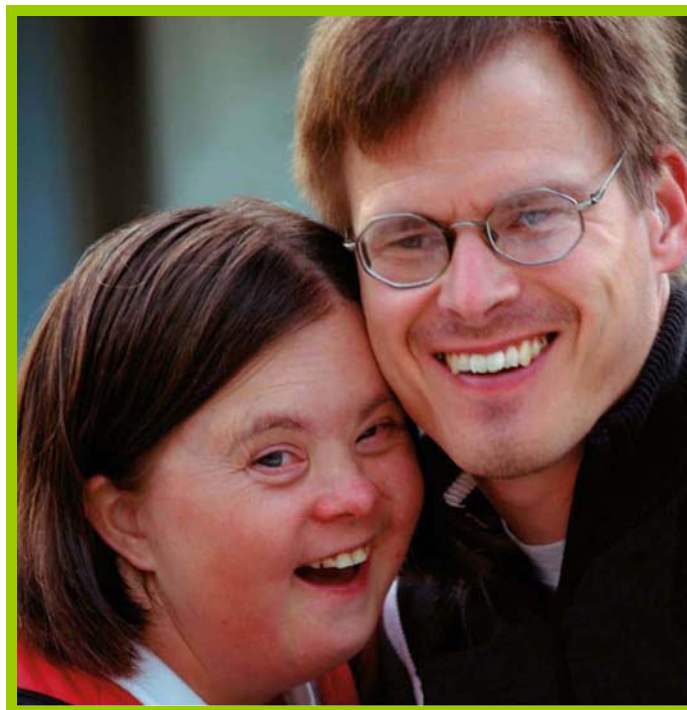
TELEFONRÅDGIVNING

Onsdagar kl. 13-15

**Behöver du hjälp med praktiska
frågor eller annars bara tala med
någon om din/er familjs situation.
Ring! Marita Mäenpää tel. 09-43 42 36 13,
040 523 18 46**

- Bo bra, lev väl-
Utveckling av boendetjänster
för personer med utvecklingsstörning

**FDUV:s kongress och studiedagar 2011
15-16 oktober 2011 i Helsingfors Mässcentrum**

Anmälan senast den 9 september på www.fduv.fi/kongress.
För mera information kontakta Elina Sagne-Ollikainen,
e-post elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, tel. 09-43 42 36 15.
Anmälningssblanketter finns även att få till pappers på DUV-kansliet.

Ett kongresspaket 15-16.10 med övernattnig kostar för personer
med utvecklingsstörning 100€, övriga 170€. I priset ingår ej supén
som kostar 25€.

lördag 15 oktober 2011

8.45 Anmälning och kaffe

9.50 - 10.00 Rytm och musik med Ronnie Gardiner

10.00 - 10.40 Inledning och hälsningstal

10.40 - 11.10 Kongressförhandlingarna inleds

11.10 - 11.50 Vårt förhållande till svaghet, Merete Mazzarella

12.00 - 13.30 lunch

13.30 - 14.30 Parallella program, välj ditt eget program

14.30 - 15.00 Kaffe

Föreläsning

**Den norska avvecklingen
20 år senare
Jan Tössebo**

Föreläsning

**Frivillig verksamhet
Sonja Karnell**

Kultur

**Improvisationsteater
Stjärnfall**

Föreläsning

**Hur skapa god
boendeservice?
Elisabeth Olin**

**Utveckling av
boendeservicen
i Finland
Susanne Tuure,
Kårkulla Vammaiskaste**

Information för föräldrar

**Att få rätt stöd i
sitt hem
Elaine Johansson**

**När livet gör en
kullerbytta
Susanna Hemming**

Personer med funktionshinder för talan

**Vem bestämmer hos
mig?
Irene Åhlund (FUB)
och Klippan represen-
tant**

**Vi väljer vem som
stöder oss?
ULOBA brukarstyrt
Assistanscenter i
Norge**

**Min flyttning
Hilda har precis flyttat
och berättar om sina
upplevelser**

Verkstäder

**Rytm och Musik
eller
Konstworkshop**

Vegahuset,
Nordenskiöldsga. 18 A

17.15 - Kongressförhandlingarna fortsätter

19.00 - SUPÉ i Vinterträdgården med festprogram. DUVTeatern och dansgruppen Blue Flamenco medverkar.

söndag 16 oktober 2011

9.00 KAFFE

9.30 - 11.30 Parallella program: välj ditt eget program

Föreläsning

Personer med funktionshinder för talan

9.30 - 10.00 **ULOBA** brukarstyrd personlig assistans i Norge

10.00 - 10.30 **ASU-projektet**: individuellt boende för personer med utvecklingsstörning

10.30 - 11.50 **BENSTRÄCKARE**

11.50 - 11.30 **Tiedän mitä tahdon!** - ett pilot projekt om egen budget, Marika Ahlstén

Steg för Stegs årsmöte

11.45 - 12.45 **Paneldiskussion** kring boendeservicen i Svenskfinland

12.45—13.00 **Avslutning**

13.00 - 14.00 **LUNCH OCH AVFÄRD**

Boktips från HandiCampens bibliotek

UTVECKLINGSTÖRNING - och andra funktionshinder

"Det är inget onormalt att ha ett funktionshinder, det är en del av människans livsvillkor". Här beskrivs olika typer av funktionshinder såsom intellektuella och neuropsykiatriska samt förvärvade hjärnskador, rörelsehinder, perceptionstörningar m.fl. Författarens ambition är att öka förståelsen för och ge kunskap om hur villkoren kan vara för den som har ett funktionshinder. Det innebär utifrån individens eget perspektiv, hans omgivning, samhällets stödinsatser och regelverk samt mötet med dig som i din yrkesprofession ger hjälp och stöd till människor med funktionshinder. Nya avsnitt i boken beskriver människans utveckling ur ett psykologiskt perspektiv, demensutveckling i olika åldrar och socialpedagogiskt arbetssätt.

Utgiven av Bonnier Utbildning år 2007. 224 sidor. Författare Lars-Erik Gotthard

- Pröva på idrottskväll för ALLA -

Tid: måndagen den 31 oktober kl. 18.30 - 20.00

Plats: Ålands Lyceums gymnastiksal
(ingång via östra sidan av huset)

Kvällen arrangeras av eleverna vid Ålands Lyceums linje för hälsa- och idrott, årskurs 3.

Här får vi chansen att pröva på olika idrotts- och motionsaktiviteter och vi deltar utifrån vår egen förmåga. Aktiviteterna passar alla åldrar - ung som äldre.

Du behöver inte ha sportkläder för att delta men du behöver ha mjuka och lediga kläder och rena skor för inomhusbruk.

Du får gärna ta med dig en god vän, personal eller en anhörig.

Det är viktigt att du anmäler dig till DUV-kansliet tel. 527 371 eller per e-post: susan.enberg@handicampen.ax senast den 5 oktober.

Föreningens ungdomarsgårdar MUG och Uncan kommer att delta i pröva på kvällens aktiviteter.

Passa på att pröva på nya motionsaktiviteter!

Syskonläger för dig i åldern 9 - 13 år

Äntligen dags för en syskonträff/läger för er tjejer och killar i åldern 9 –13 år som har en syster eller bror med utvecklingsstörning. Här får Du träffa andra syskon och göra roliga saker tillsammans samt tid att prata om situationer som uppstår eller kan uppstå då du har ett syskon med utvecklingsstörning. Vi kommer att vara på föreningens lägergård Lottenberg så det blir en hel del uteaktiviteter så ta med både regn- och varma kläder.

Ledare för lägret är syskonen Lena Jansson och Henrik "Löken" Jansson.

Tid: 22 - 23 oktober 2011 (lördag - söndag)

Start på lördag kl. 12.00 och slut på söndag kl. 16.00

Alla ordnar skjuts till och från lägergården på egen hand.

Plats: Lägergården Lottenberg, Storskäret 65, Djurvik i Gottby.

Det du behöver ta med dig är: sköna, varma och regntåliga kläder, sängkläder, simkläder vid eventuellt bastubad med tillhörande dopp!, toalettväskan och andra för dig viktiga saker.

Anmälan till kansliet senast den 3 oktober på tel. 527 371 eller per e-post: susan.enberg@handicampen.ax

Det finns plats för 6 syskon så var snabb att anmäla dig :-)

Vi ses på Lottis!

Syskonhälsningar

Lena och Löken

Fritidsaktiviteter hösten 2011

Fritidsverksamhet för ungdomar i åldern 12-19 år

Start: 5 september - 28 november

Plats: Uncan

Tid: 18.00 - 20.30 på måndagar

- ingen avgift

Ansvarig ledare: Fredrik Scott

Fritidsverksamhet för ungdomar i ålder 20 år och uppåt

Start: 5 september - 28 november

Plats: Café MUG, Köpmansgatan 11, Emmaushuset

Tid: 18.00 - 20.30 på måndagar

- ingen avgift

Bowling

Start: 6 september - 29 november

Plats: Idrottsgården

Tid: 16.00 - 17.00 på tisdagar

Terminsavgift: 35€

Ansvarig Ledare: Fredrik Scott

Folkdans

Start: 21 september - 23 november

Plats: Röda Korsgården

Tid: 19 - 20.30 på onsdagar

Ansvarig ledare: Solveig Krogell

Anmälan till Medborgarinstitutet tel. 531620 eller på plats.

Kursavgift: 50€, gäller höst- och vårtermin.

Innebandy/fotboll

Start: 8 september - 24 november

Plats: Strandnäs Högstadieskola

Tid: 19.00 - 20.00 på torsdagar

Terminsavgift: 35€

Ansvarig ledare: Henrik Löthman

OBSERVERA att det är upp till varje deltagare att se till att de har en giltig olycksfallsförsäkring/ idrottsförsäkring.

Kontaktuppgifter till Fredrik, Susan Ann-Britt och Kika

DUV:s kansli finns på Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn
Kansliet är öppet måndag - torsdag kl. 9 - 15, fredag kl. 9 - 13.

Verksamhetsledare Susan Enberg tel. 527 371
E-post: susan.enberg@handicampen.ax

Kanslibiträde Ulrica Sund tel. 527 364

Fritidssekreterare Ann-Britt Alén tel. 527 364
E-post: ann-britt.alen@handicampen.ax

Ungdomssekreterare Fredrik Scott tel. 527 373
E-post: fredrik.scott@handicampen.ax

Kanslist/bokförare tel. 527 372